

ΑΠΟΦΑΣΗ¹ ΑΡΙΘΜ. 175 / ΙΙΙ / 2001

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε στην αίθουσα 611 της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης την 21^η Δεκεμβρίου 2000, ημέρα Πέμπτη και ώρα 11 π.μ., με την εξής σύνθεση:

Πρόεδρος: Δημήτρης Τζουγανάτος

Μέλη: Ηλίας Βλάσσης,

Θεόδωρος Δελιγιαννάκης,

Αντώνιος Μέγγουλης, κωλύμενου του τακτικού, Κωνσταντίνου Ηλιόπουλου,

Λεωνίδα Νικολούζος,

Ιωάννης Κατσουλάκος

Χαρίσιος Ταγαράς και

Νικόλαος Βέττας

Γραμματέας: Αλεξάνδρα-Μαρία Ταραμπίκου

Τα λοιπά τακτικά ή/και αναπληρωματικά μέλη, αν και προσκλήθηκαν, δεν προσήλθαν λόγω κωλύματος.

Θέμα της Συνεδρίασης ήταν ο προληπτικός έλεγχος της από 2.11.2000 γνωστοποιηθείσας, σύμφωνα με το άρθρο 4β ν.703/77, όπως ισχύει, **συγκέντρωσης επιχειρήσεων**, η οποία θα λάβει χώρα με την, μέσω του Χρηματιστηρίου Αξιών Αθηνών, μεταβίβαση ποσοστού 50,66% των κοινών ονομαστικών μετοχών της εταιρείας **ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ** (εφεξής ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ) στην εταιρεία **ΑΕΓΕΚ - ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΓΕΝΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ ΚΑΙ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ, ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΚΑΙ ΛΑΣΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ** (εφεξής ΑΕΓΕΚ).

Στη συνεδρίαση παρέστη η γνωστοποιούσα την συγκέντρωση εταιρεία ΑΕΓΕΚ, δια των πληρεξουσίων αυτής δικηγόρων, Φωτεινής Σάχνικα και Θεοδώρας Ντάφου.

Στην αρχή της Συνεδρίασης, το λόγο έλαβε ο Εισηγητής της Γραμματείας επί της υποθέσεως, ο οποίος ανέπτυξε τη γραπτή εισήγηση της Υπηρεσίας και κατέληξε προτείνοντας τη μη απαγόρευση της κρινόμενης συγκέντρωσης, δεδομένου ότι δεν θα έχει ως αποτέλεσμα τον σημαντικό περιορισμό του ανταγωνισμού στις επιμέρους σχετικές αγορές τις οποίες αφορά. Στην συνέχεια, το λόγο έλαβαν οι ανωτέρω πληρεξούσιες δικηγόροι, οι οποίοι συντάχθηκαν με την εισήγηση της Γραμματείας, ανέπτυξαν τις θέσεις της ενδιαφερόμενης εταιρείας, απάντησαν σε ερωτήσεις που τους υπέβαλαν ο Πρόεδρος και τα Μέλη της Επιτροπής και ζήτησαν την έγκριση της συγκέντρωσης.

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνήλθε σε διάσκεψη την 11^η Ιανουαρίου 2001, ημέρα Πέμπτη και ώρα 10.30 π.μ., στην ίδια ως άνω αίθουσα, και αφού έλαβε υπόψη τα στοιχεία του σχετικού

¹ Από την παρούσα απόφαση έχουν παραληφθεί, σύμφωνα με το άρθρο 23 παρ.7 του Κανονισμού Λειτουργίας και Διαχείρισης της Επιτροπής Ανταγωνισμού (ΦΕΚ 361/Β'4.4.2001), τα στοιχεία εκείνα, τα οποία κρίθηκε ότι αποτελούν επιχειρηματικό απόρρητο. Στη θέση των στοιχείων που έχουν παραληφθεί υπάρχει η ένδειξη [...]. Όπου ήταν δυνατό τα στοιχεία που παραλήφθηκαν αντικαταστάθηκαν με ενδεικτικά ποσά και αριθμούς ή με γενικές περιγραφές (εντός [...]).

φακέλου, την εισήγηση της Γραμματείας και τις απόψεις που διετύπωσε, προφορικώς, η ενδιαφερόμενη εταιρεία,

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΩΣ ΕΞΗΣ

I. Την 20.10.2000 η Κυπριακή εταιρεία επενδύσεων FOXFORD TRADING LIMITED (εφεξής FOXFORD), της οποίας ιδρυτικό μέλος και κύρια μέτοχος κατά ποσοστό 67% είναι η ΑΕΓΕΚ – ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΓΕΝΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ ΚΑΙ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΩΝ, ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ, ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΑΣΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ, απέκτησε [...] κοινές ονομαστικές μετοχές της ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ, οι οποίες αντιπροσωπεύουν το 50,66% του συνόλου των κοινών ονομαστικών μετά ψήφου μετοχών και το 50,66% του ολοσχερούς καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου της «Ευκλείδης», με αγορά τους μέσω του Χρηματιστηρίου Αξιών Αθηνών (ΧΑΑ).

Η μεταβίβαση έγινε με εντολή της FOXFORD προς την ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ ΑΕ να αγοράσει αυθημερόν, τοις μετρητοίς και για λογαριασμό της πρώτης [...] μετοχές της ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ (τότε ονομαζόμενης ΕΤΑΝΕ ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ ΑΤΕ) στην τιμή των [...] δρχ. εκάστη.

Η ως άνω πράξη μεταβίβασης μετοχών μέσω ΧΑΑ γνωστοποιήθηκε στην Επιτροπή Ανταγωνισμού (Ε.Α.) την 2.11.2000, δηλαδή την 10η εργάσιμη ημέρα από της μεταβιβάσεως.

II. 1. Η ΑΕΓΕΚ, έχει έδρα στο Δήμο Χολαργού Αττικής, ιδρύθηκε το 1949, είναι εισηγμένη στο ΧΑΑ από το 1993 και το αντικείμενο εργασιών της περιλαμβάνει, σύμφωνα με το καταστατικό της, την ανάληψη και εκτέλεση δημοσίων και ιδιωτικών τεχνικών έργων, εκπόνηση μελετών και ερευνών, συμμετοχή, συνεργασία και αντιπροσώπευση άλλων εταιρειών με παρεμφερή δραστηριότητα, στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό. Κατέχει εργοληπτικό πτυχίο Η' Τάξης.

Το μετοχικό κεφάλαιό της την 31.12.1999 ανερχόταν σε 24.921.000.000 δρχ.

Όσον αφορά στη μετοχική σύνθεσή της εταιρείας, η οικογένεια Σπύρου Παπαγεωργίου κατέχει το 17,95% των κοινών μετοχών και το 2,13% των προνομιούχων, η οικογένεια Ιωάννη Τριανταφύλλου το 15,27% των κοινών και το 0,9% των προνομιούχων, ο Όμιλος Τραπεζής Πειραιώς το 9,39% των κοινών, η ΠΕΙΡΑΙΩΣ PROJEKTS DEVELOPMENT AND FINANCING ΑΕ το 1,93% των κοινών, η Α/Κ ALPHA TRUST ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟ ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ το 19,15% των προνομιούχων, η οικογένεια Παπαθανασίου το 3,19 των προνομιούχων και η ΕΚΤΕΡ ΑΕ το 9,7% των προνομιούχων.

Σύμφωνα με την Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου (Δ.Σ.) της ΑΕΓΕΚ προς την 60η Γενική Συνέλευση (Γ.Σ.) των μετόχων της 29^{ης} Ιουνίου 2000 επί του Απολογισμού Χρήσεως 1.1 ως 31.12.1999, η Εταιρεία είχε τότε εξαγοράσει τις κατασκευαστικές ΕΤΕΠ, ΑΤΕ ΟΜΑΣ, ΗΦΑΙΣΤΟΣ, ΕΚΤΕΡ και ήδη την κατασκευαστική ΜΕΤΩΝ.

Ο κύκλος εργασιών της ΑΕΓΕΚ το έτος 1999, σύμφωνα με τον δημοσιευμένο Ισολογισμό της και τα Αποτελέσματα Χρήσης, ανήλθε σε [...] εκατ. δρχ. ή [άνω των 40] εκατ. Ευρώ και εκ των κοινοπραξιών [...] εκατ. δρχ. ή [άνω των 30] εκατ. Ευρώ, ήτοι σύνολο [...] εκατ. δρχ ή [άνω των 70] εκατ. Ευρώ. Το ανεκτέλεστο υπόλοιπο των έργων της την 30.4.99, με βάση τις ήδη υπογεγραμμένες συμβάσεις της Εταιρείας, ανερχόταν σε [...] εκατ. δρχ. ή [άνω των 200] εκατ.ΕCU. Ο κύκλος εργασιών του ομίλου ΑΕΓΕΚ τον ίδιο χρόνο εκτιμάται ότι ξεπέρασε τα 110 εκατ. Ευρώ.

2. Η ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ, έχει έδρα στην Αθήνα, ιδρύθηκε το 1949, είναι εισηγμένη στο ΧΑΑ από το 1996 και οι δραστηριότητές της, σύμφωνα με το καταστατικό της, περιλαμβάνουν την ανάληψη και εκτέλεση δημόσιων και ιδιωτικών έργων, στο εσωτερικό και εξωτερικό, παραγωγή αιολικής, ηλεκτρικής, υδροηλεκτρικής ενέργειας και αντιπροσώπευση άλλων επιχειρήσεων ημεδαπών ή αλλοδαπών με παρεμφερή δραστηριότητα. Κατέχει εργοληπτικό πτυχίο Η' τάξης.

Το μετοχικό κεφάλαιό της, μετά την αύξηση της 8.3.2000, ανέρχεται σε 3.379.200.000 δρχ., διαιρούμενο σε [...] άυλες κοινές ονομαστικές μετά ψήφου μετοχές, ονομαστικής αξίας [...] δρχ. η κάθε μία. Η βασική σύνθεσή του την 12.6.2000 είχε ως ακολούθως: SOCIETE GENERALE DE CONSTRUCTION (τεχνική εταιρεία με έδρα το Λουξεμβούργο, η οποία ελέγχεται από τον Π. Πανούση) 56,64%, Π. Πανούσης 3,38%, ROSELEIGH ENTERPRISES LTD 2,13%, Τ. Αποστολόπουλος 1,83%, ΕΡΜΗΣ ΑΕΔΑΚ 1,48%.

Η ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ συμμετέχει με ποσοστό 50% στην τεχνική εταιρεία ATT-E CONSTRUCT S.R.L., η οποία έχει έδρα στη Ρουμανία και με ποσοστό 80% στην εταιρεία ETAN OVERSEAS SA με έδρα στην Αλβανία.

Σύμφωνα με την Έκθεση του Δ.Σ. προς την ετήσια Γενική Συνέλευση των μετόχων της 12.6.2000 (πεπραγμένα 1.1.99 ως 31.12.99) ο κύκλος εργασιών της το 1999 ανήλθε σε [...] εκατ. δρχ. ή [άνω των 25] εκατ. Ευρώ και από συμμετοχή σε κοινοπραξίες σε [...] εκατ. δρχ. ή [άνω των 10] εκατ. Ευρώ, ήτοι σύνολο [...] εκατ. δρχ ή [άνω των 35] εκατ. Ευρώ.

III. Η σχετική αγορά προϊόντων περιλαμβάνει το σύνολο των προϊόντων ή και υπηρεσιών που θεωρούνται από τον καταναλωτή εναλλάξιμα ή δυνάμενα να υποκατασταθούν μεταξύ τους, λόγω των χαρακτηριστικών τους, των τιμών τους και της σκοπούμενης χρήσης τους.

Τόσο η ΑΕΓΕΚ όσο και η ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ δραστηριοποιούνται στον κατασκευαστικό κλάδο και ειδικότερα κύριο αντικείμενό τους αποτελεί η ανάληψη και εκτέλεση πάσης φύσεως, κυρίως δημοσίων έργων αλλά και ιδιωτικών.

Ιδιωτικά έργα είναι εκείνα των οποίων η κατασκευή ανατίθεται από ιδιώτες, εταιρείες κλπ. και διενεργείται σύμφωνα με τις προβλέψεις των συγκεκριμένων συμφωνιών μεταξύ των μερών και τους κανόνες της τεχνικής. Τα κριτήρια για την επιλογή της μιας ή της άλλης κατασκευαστικής επιχείρησης διαφέρουν από πελάτη σε πελάτη και μπορεί να είναι καθαρά οικονομικά, ποιοτικά, ή να αφορούν σε λόγους φήμης, εμπειρίας, εξειδίκευσης, δημοσίων σχέσεων κλπ.

Στα Δημόσια περιλαμβάνονται τα έργα, των οποίων αναθέτουσα αρχή είναι το Δημόσιο, Δήμοι, Κοινότητες, Οργανισμοί κλπ., και των οποίων έργων η ανάθεση, επίβλεψη, κατασκευή και συντήρηση διενεργείται σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας περί δημοσίων έργων. Η ζήτηση στον δημόσιο τομέα αφορά κυρίως τεχνικά έργα υποδομής. Η ανάθεση των δημοσίων έργων στις εργοληπτικές επιχειρήσεις διενεργείται κατόπιν δημοπρασίας (ανοικτής ή με προεπιλογή) και σε εξαιρετικές μόνο περιπτώσεις γίνεται απευθείας ανάθεση ή διαγωνισμός μεταξύ περιορισμένου αριθμού προσκαλουμένων επιχειρήσεων. Οι κατασκευαστικές επιχειρήσεις που επιθυμούν να αναλαμβάνουν και δημόσια έργα, πρέπει να πληρούν ορισμένες προϋποθέσεις, οι οποίες αφορούν στη νομική τους μορφή, στο ύψος των ιδίων κεφαλαίων και κυρίως στην τάξη (πτυχίο εργοληπτικής ικανότητας) ανάλογα με το ύψος του προϋπολογισμού των έργων και στην κατασκευαστική εμπειρία που απαιτείται για το κάθε δημοπρατούμενο έργο. Συγκεκριμένα, μία ημεδαπή εργοληπτική επιχείρηση, ανάλογα με τις τυπικές και ουσιαστικές

προϋποθέσεις τις οποίες συγκεντρώνει και τη νομική της μορφή εγγράφεται στο Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων (ΜΕΕΠ), το οποίο αποσκοπεί στην παρακολούθηση της τεχνικής και οικονομικής τους ικανότητας, για μία ή περισσότερες κατηγορίες έργων (Οδοποιίας, Οικοδομικά, Υδραυλικά, Λιμενικά, Ηλεκτρομηχανολογικά και Βιομηχανικά – Ενεργειακά) και σε μία τάξη για κάθε κατηγορία. Η κατάταξη αυτή ισχύει για μία τριετία, μετά την οποία γίνεται επανάκριση. Σύμφωνα με την μέχρι τώρα ισχύουσα νομοθεσία οι τάξεις από τις οποίες καθορίζονται και οι δυνατότητες συμμετοχής των τεχνικών εταιρειών στους διαγωνισμούς για την ανάθεση δημοσίων τεχνικών έργων, είναι επτά (7) και διαβαθμίζονται από το Α΄ έως και το Ζ΄ για κάθε κατηγορία έργων και ακολουθεί και 8η τάξη (Η΄) που είναι γενική. Σημειώνεται ότι στις τάξεις Ε΄ έως Η΄ εγγράφονται εργοληπτικές επιχειρήσεις νομικής μορφής Α.Ε. και Ε.Π.Ε. Μέχρι τη Ζ΄ τάξη μπορεί να συνυπάρχουν διάφορες τάξεις κατά κατηγορία έργων αλλά όχι στην Η΄ που είναι γενική.

Τα ανώτατα και κατώτατα όρια προϋπολογισμού δημοσίων έργων, κατά τάξεις εργοληπτικών επιχειρήσεων, που μπορούν να αναληφθούν από αυτές, καθορίζονται από την κείμενη νομοθεσία. Συγκεκριμένα για την Η΄ τάξη (ανώτατη), στην οποία ανήκουν και οι συμμετέχουσες στην συγκέντρωση επιχειρήσεις, το ανώτατο όριο ορίζεται σε 12 δις δρχ. (το οποίο μπορεί μέχρι και να διπλασιασθεί ανάλογα με την καθαρή θέση της επιχείρησης) και το κατώτατο όριο σε 2,4 δις δρχ. Για τα έργα προϋπολογισμού ανώτερου από το προβλεπόμενο ανώτατο όριο της Η΄ τάξης απαιτείται η προσφορά να γίνεται από κοινοπραξία εταιρειών και όχι μεμονωμένα.

Αν και οι εργοληπτικές επιχειρήσεις που αναλαμβάνουν δημόσια έργα, κατατάσσονται κατά τα προεκτεθέντα σε κατηγορίες έργων και τάξης εργοληπτικού πτυχίου, εντούτοις μία αντίστοιχη διάκριση και σε ξεχωριστές σχετικές αγορές των επιχειρήσεων κάθε τάξης δεν θα ήταν απολύτως ασφαλής. Και αυτό διότι τα όρια προϋπολογισμού δημοσίων έργων κατά τάξεις δεν είναι απολύτως διακριτά μεταξύ τους σε κάθε τάξη και εμπλέκονται με αυτά της αμέσως επομένης, επιτρέπεται δε αναβάθμιση των ορίων ή λόγω καθαρής θέσης των επιχειρήσεων Η΄, Ζ΄, ΣΤ΄ και Ε΄ τάξης ή λόγω κοινοπραξιών, που πάντως και αυτές καλούνται και καθορίζονται κατά περίπτωση από τις εκάστοτε διακηρύξεις ανάλογα με τις απαιτήσεις του δημοπρατούμενου έργου. Συνεπώς, ανταγωνισμός στον κατασκευαστικό χώρο του δημόσιου τομέα υφίσταται κυρίως μεταξύ εργοληπτικών επιχειρήσεων της ίδιας τάξης και της αμέσως επόμενης ή/και προηγούμενης. Τέλος, την κατασκευή δημοσίων έργων επιτρέπεται να αναλαμβάνουν και εργοληπτικές επιχειρήσεις των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και σε ορισμένες περιπτώσεις και εκτός αυτής.

Με βάση τα παραπάνω ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των δύο επιμέρους μεγάλων κατηγοριών, στις οποίες διακρίνεται η κατασκευαστική δραστηριότητα στη χώρα μας, γίνεται δεκτό ότι α) η κατασκευή Δημοσίων Έργων και β) η κατασκευή Ιδιωτικών Έργων αποτελούν δύο διακριτές σχετικές αγορές.

Παρόλο που η κατασκευαστική δραστηριότητα διακρίνεται στις παραπάνω σχετικές αγορές, στην πράξη δεν είναι εύκολο να διαχωρισθούν οι κατασκευαστικές εταιρείες σε εταιρείες που κατασκευάζουν έργα που περιλαμβάνονται αποκλειστικά στη μία ή στην άλλη σχετική αγορά δεδομένου ότι οι μεν “μεγάλες” εργοληπτικές επιχειρήσεις του κλάδου (Α.Ε. και Ε.Π.Ε.) δραστηριοποιούνται τόσο στα δημόσια όσο και στα ιδιωτικά έργα, οι δε μικρές εργοληπτικές

επιχειρήσεις, που αποτελούν και την συντριπτική πλειοψηφία του κλάδου, αυτές ασχολούνται κυρίως με την ιδιωτική οικοδομική δραστηριότητα.

IV. Η σχετική γεωγραφική αγορά περιλαμβάνει την περιοχή στην οποία οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις παρέχουν τις σχετικές υπηρεσίες υπό επαρκώς ομοιογενείς συνθήκες ανταγωνισμού. Οι συμμετέχουσες στη συγκέντρωση επιχειρήσεις έχουν επεκτείνει τις δραστηριότητές τους σε ολόκληρη την Ελλάδα και ως εκ τούτου ως σχετική γεωγραφική αγορά, στην υπό κρίση συγκέντρωση, θεωρείται το σύνολο της Ελληνικής Επικράτειας.

V. Βασικό χαρακτηριστικό της αγοράς των κατασκευών στην Ελλάδα είναι ο μεγάλος αριθμός των επιχειρήσεων του κλάδου. Σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία, στο ΜΕΕΠ είναι εγγεγραμμένες 11.854 εταιρείες ή φυσικά πρόσωπα που δραστηριοποιούνται στην κατασκευή δημοσίων έργων, επί συνόλου 42.130 επιχειρήσεων όλων των μορφών που ασκούν κατασκευαστική δραστηριότητα. Νομική μορφή ΑΕ ή ΕΠΕ από τις εγγεγραμμένες στο ΜΕΕΠ, έχουν 581 επιχειρήσεις, από τις οποίες 52 είναι Η΄ τάξης, 111 Ζ΄ τάξης, 113 ΣΤ΄ τάξης, 208 Ε΄ τάξης και 97 Δ΄ τάξης.

Οι τεχνικές εταιρείες Η΄ τάξης υλοποιούν το μεγαλύτερο μέρος του προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων της χώρας (65% περίπου του συνόλου των μεγάλων έργων). Επιπλέον, στην Ελλάδα δραστηριοποιούνται αρκετές πολυεθνικές κατασκευαστικές εταιρείες, που συμμετέχουν σε μεγάλα δημόσια έργα και η παρουσία τους οξύνει περισσότερο τον ανταγωνισμό στον ελληνικό κατασκευαστικό κλάδο.

Οι συμμετέχουσες στην συγκέντρωση εταιρείες, το 1999 εκτιμάται ότι κατείχαν, μεταξύ των πενήντα δύο (52) εταιρειών Η΄ Τάξης, με βάση τον συνολικό κύκλο εργασιών τους (εθνικό και παγκόσμιο) και δεδομένου ότι το μεγαλύτερο ποσοστό του κύκλου εργασιών τους έχει πραγματοποιηθεί στην εθνική αγορά, τα παρακάτω μερίδια: α) Όμιλος ΑΕΓΕΚ-ΕΚΤΕΡ-ΜΕΤΩΝ-ΕΤΕΠ την 3^η θέση με μερίδιο 7,86% και β) ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ τη 12^η θέση με μερίδιο 2,36%. Μετά την υπό κρίση συγκέντρωση, οι συμμετέχουσες σ΄ αυτήν εταιρείες και οι θυγατρικές της ΑΕΓΕΚ εκτιμάται ότι θα κατέχουν το 10,22% της αγοράς και τη 2^η μεταξύ των εταιρειών Η΄ τάξης.

Εκ των ανταγωνιστριών εταιρειών, το 1999, ο Όμιλος ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΕΧΝΟΔΟΜΙΚΗ-ΑΚΤΩΡ-ΤΕΒ κατείχε την πρώτη θέση με μερίδιο 16,47%, ο Όμιλος ΑΒΑΞ J&P ΕΛΛΑΣ –ΕΤΕΘ την 2^η θέση με μερίδιο 9,95%, ο Όμιλος ΓΕΚ-ΤΕΡΝΑ την 4^η θέση με μερίδιο 6,96%.

Τα τελευταία χρόνια είναι εμφανής η τάση συγκέντρωσης των κατασκευαστικών επιχειρήσεων, για να αναπτύξουν ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα.

Ήδη από το 1996 οι επιδόσεις του κλάδου βελτιώνονται, λόγω της βελτίωσης των βασικών δεικτών της οικονομίας, της καθοδικής πορείας του πληθωρισμού, της μείωσης των επιτοκίων και συνακόλουθα του κόστους των στεγαστικών δανείων.

Όσον αφορά στα δημόσια έργα οι προοπτικές του κλάδου εμφανίζονται ιδιαίτερα ευόινες χάρη κυρίως σε δύο λόγους. Τη ροή των κοινοτικών κονδυλίων για την σύγκλιση, με το δεύτερο και στο εξής το τρίτο πλαίσιο στήριξης μέχρι το 2006, το μεγαλύτερο μέρος του οποίου προορίζεται για έργα υποδομής, αλλά και χάρη στα έργα για την Ολυμπιάδα του 2004.

Για τις ανάγκες των καιρών απαιτείται η βελτίωση της συνολικής ανταγωνιστικότητας του κλάδου, η δημιουργία μεγαλύτερων σε μέγεθος και ισχυρότερων σε παραγωγική και χρηματοοικονομική δυνατότητα κατασκευαστικών σχημάτων, ο εκσυγχρονισμός του εξοπλισμού τους, η διασφάλιση της φερεγγυότητας και αξιοπιστίας τους και η αύξηση του παραγωγικού κύκλου των εργοληπτικών επιχειρήσεων, που θα επιφέρει σημαντική αύξηση των θέσεων απασχόλησης σε επιστήμονες και εργαζόμενους όλων των ειδικοτήτων.

Οι συγχωνεύσεις είναι απαραίτητος όρος στον κατασκευαστικό τομέα, για να αντιμετωπίσει το δομικό κατακερματισμό του σε μεγάλο αριθμό μη ανταγωνιστικών επιχειρήσεων, καθώς και για την αντιμετώπιση των συνθηκών εντονότατου ανταγωνισμού από τις ισχυρότατες εταιρείες των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τρίτων χωρών, οι οποίες ήδη δραστηριοποιούνται στη χώρα μας και αναμένεται να διεκδικήσουν περαιτέρω μερίδιο των έργων, εκκινώντας από καλύτερη χρηματοοικονομική αφετηρία και τεχνογνωσία. Εξάλλου το συγκριτικό μας πλεονέκτημα της γειτνίασης με τη βαλκανική πρέπει να αξιοποιηθεί ανάλογα από τις ελληνικές κατασκευαστικές επιχειρήσεις για τη διεκδίκηση υπό ίσους και ανταγωνιστικούς όρους των ιδιωτικών κατασκευών και έργων υποδομής των χωρών αυτών.

Στην κατεύθυνση των συγχωνεύσεων και εξαγορών και της δημιουργίας ισχυρών ομάδων κινείται και το νέο νομοσχέδιο του ΥΠΕΧΩΔΕ με την παροχή ισχυρών κινήτρων αναπτυξιακών, φορολογικών και θεσμικών.

Ενόψει των παραπάνω δεδομένων, έχουν αρχίσει να δημιουργούνται στη χώρα μας σχετικά μεγάλοι κατασκευαστικοί όμιλοι με ενεργό συμμετοχή και του τραπεζικού τομέα σε κοινές επιχειρήσεις με κατασκευαστικές και με χρηματοδότηση μεγάλων έργων, που προβλέπεται ότι κατά κανόνα θα είναι αυτοχρηματοδοούμενα.

VI. Επειδή, το άρθρο 4 του Ν.703/1977, όπως ισχύει σήμερα, ορίζει, στην παρ.2 β', ότι συγκέντρωση επιχειρήσεων πραγματοποιείται, όταν ένα ή περισσότερα πρόσωπα, που ελέγχουν ήδη μία τουλάχιστον επιχείρηση ή περισσότερες επιχειρήσεις αποκτούν, άμεσα ή έμμεσα, με αγορά συμμετοχών στο κεφάλαιο ή στοιχείων του ενεργητικού, με σύμβαση ή με άλλον τρόπο, τον έλεγχο του συνόλου ή τμημάτων μιας ή περισσότερων επιχειρήσεων.

Στην υπό κρίση συγκέντρωση, με την εξαγορά μέσω του ΧΑΑ, του 50,66% του μετοχικού κεφαλαίου της ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ από την FOXFORD TRADING LTD αποκτάται άμεσα ο έλεγχος της πρώτης και έμμεσα των θυγατρικών αυτής από τη δεύτερη, θυγατρική της ΑΕΓΕΚ, και συνεπώς πραγματοποιείται συγκέντρωση επιχειρήσεων κατά την έννοια του άρθρου 4 παρ.2β' του ν.703/77, η οποία εμπίπτει στις σχετικές με τις συγκεντρώσεις ρυθμίσεις αυτού.

VII. Εξάλλου, το άρθρο 4β του ίδιου νόμου, όπως αυτό τροποποιήθηκε με το άρθρο 1 παρ.4 του Ν.2837/2000 και ισχύει, ορίζει στην παρ.1, ότι κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων πρέπει να γνωστοποιείται στην Επιτροπή Ανταγωνισμού μέσα σε δέκα (10) εργάσιμες μέρες από τη σύναψη της συμφωνίας ή τη δημοσίευση της προσφοράς ή ανταλλαγής ή την απόκτηση συμμετοχής, που εξασφαλίζει τον έλεγχο της επιχείρησης όταν α) με τη συγκέντρωση αποκτάται ή αυξάνεται μερίδιο αγοράς των προϊόντων ή των υπηρεσιών που αφορά η συγκέντρωση, όπως αυτό ορίζεται στο άρθρο 4στ, που αντιπροσωπεύει στην εθνική αγορά ή σε ένα σημαντικό, σε συνάρτηση με τα χαρακτηριστικά των προϊόντων ή των υπηρεσιών, τμήμα της, τουλάχιστον τριάντα πέντε τοις εκατό (35%) του συνολικού κύκλου εργασιών που πραγματοποιείται με τα προϊόντα ή τις

υπηρεσίες, που θεωρούνται ομοειδή από τον καταναλωτή, λόγω των ιδιοτήτων, της τιμής τους και της χρήσης για την οποία προορίζονται ή β) ο συνολικός κύκλος εργασιών όλων των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στη συγκέντρωση, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 4 στ, ανέρχεται στην εθνική αγορά, τουλάχιστον σε εκατόν πενήντα εκατομμύρια (150.000.000) Ευρώ (EURO) και δύο τουλάχιστον από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις πραγματοποιούν, κάθε μία χωριστά, συνολικό κύκλο εργασιών άνω των δεκαπέντε εκατομμυρίων (15.000.000) Ευρώ (Euro) και στην παρ.3 ότι υποχρεούνται σε γνωστοποίηση α) σε περίπτωση που η συγκέντρωση αποτελεί αντικείμενο συμφωνίας των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στη συγκέντρωση, η κάθε μία από αυτές, β) σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, τα πρόσωπα οι επιχειρήσεις ή ομάδες προσώπων ή επιχειρήσεων, που αποκτούν έλεγχο στο σύνολο ή σε τμήματα μιας ή περισσότερων επιχειρήσεων.

Η κρινόμενη συγκέντρωση υπόκειται υποχρεωτικά σε προηγούμενη γνωστοποίηση, από την FOXFORD-ΑΕΓΕΚ, δεδομένου ότι πληρούται η προϋπόθεση του κατωφλίου του κύκλου εργασιών.

VIII. Περαιτέρω με το άρθρο 4ε παρ.2 του ίδιου νόμου παρέχεται ειδική δυνατότητα παρέκκλισης της εκ του νόμου αναστολής πραγματοποίησης της συγκέντρωσης μέχρι την έκδοση της απόφασης από το κατ' ιδίαν αρμόδιο όργανο, δηλαδή τον Πρόεδρο ή την Επιτροπή Ανταγωνισμού ή της κοινής απόφασης των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Ανάπτυξης.

Ειδικότερα ορίζεται ότι η αρχή της αναστολής δεν παρακωλύει «την πραγματοποίηση δημόσιας προσφοράς αγοράς ή ανταλλαγής ή την απόκτηση, στα πλαίσια χρηματιστηριακών συναλλαγών, συμμετοχής που εξασφαλίζει τον έλεγχο μιας επιχείρησης, εφόσον οι πράξεις αυτές έχουν γνωστοποιηθεί στην αρμόδια για τον ανταγωνισμό υπηρεσία μέσα στην προθεσμία που προβλέπεται στο άρθρο 4β παρ. 1 και υπό τον όρο ο αποκτών δεν ασκεί τα δικαιώματα ψήφου που συνδέονται με τους συγκεκριμένους τίτλους...».

Κατά την εξέταση των στοιχείων της κρινόμενης υποθέσεως προκύπτει ότι δεν έχουν ασκηθεί τα δικαιώματα ψήφου που συνδέονται με τους συγκεκριμένους τίτλους της «Ευκλείδης», οι οποίοι αποκτήθηκαν με αγορά μέσω του ΧΑΑ.

Δεν απεδείχθη επίσης ότι είχε καταρτισθεί προγενέστερη συμφωνία σκοπούσα στην απόκτηση της συμμετοχής που εξασφαλίζει τον έλεγχο της «Ευκλείδης».

Επομένως εμπρόθεσμα η εξαγοράζουσα γνωστοποίησε την συγκέντρωση στην Επιτροπή Ανταγωνισμού με το από 2.11.2000 έγγραφό της, την δέκατη εργάσιμη ημέρα από την απόκτηση του πλειοψηφικού πακέτου μετοχών, μέσω του ΧΑΑ.

IX. Το άρθρο 4γ του Ν.703/77, στη μεν παρ.1 ορίζει ότι με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού απαγορεύεται κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων, που υπόκειται σε προηγούμενη γνωστοποίηση και η οποία μπορεί να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στην εθνική αγορά ή σε ένα σημαντικό, σε συνάρτηση με τα χαρακτηριστικά των προϊόντων ή των υπηρεσιών, τμήμα της, και ιδίως με τη δημιουργία ή ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης, στη δε παρ. 2 ότι για την εκτίμηση της δυνατότητας μιας συγκέντρωσης να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό υπό την έννοια της παρ.1 του παρόντος άρθρου λαμβάνονται υπόψη ιδιαίτερα η διάρθρωση όλων των σχετικών αγορών, ο πραγματικός ή δυνητικός ανταγωνισμός εκ μέρους επιχειρήσεων εγκατεστημένων εντός ή εκτός Ελλάδας, η ύπαρξη νομικών ή πραγματικών εμποδίων εισόδου

στην αγορά, η θέση των ενδιαφερομένων επιχειρήσεων στην αγορά και η χρηματοδοτική και οικονομική δύναμή τους, οι δυνατότητες επιλογής των προμηθευτών και των χρηστών από τις επιχειρήσεις και από άλλες ανταγωνιστικές ή δυνητικά ανταγωνιστικές επιχειρήσεις, η πρόσβασή τους στις πηγές εφοδιασμού ή στις αγορές διάθεσης των προϊόντων, η εξέλιξη της προσφοράς και της ζήτησης των οικείων αγαθών και υπηρεσιών, τα συμφέροντα των ενδιαμέσων και τελικών καταναλωτών και η συμβολή στην εξέλιξη της τεχνικής και οικονομικής προόδου, υπό τον όρο ότι η εξέλιξη αυτή είναι προς το συμφέρον των καταναλωτών και δεν αποτελεί εμπόδιο για τον ανταγωνισμό.

Με βάση τα προεκτεθέντα στοιχεία για τη δομή των σχετικών αγορών, τον μεγάλο αριθμό των τεχνικών εταιρειών, τον οξύτατο ανταγωνισμό και το μερίδιο αγοράς που κατέχουν οι συμμετέχουσες στην συγκέντρωση επιχειρήσεις μεταξύ των 52 τεχνικών εταιρειών με πτυχίο Η' τάξης, το συγκριτικό πλεονέκτημα των μεγάλων αλλοδαπών πολυεθνικών κατασκευαστικών επιχειρήσεων ως προς την παραγωγική, χρηματοοικονομική δυνατότητα και τεχνογνωσία, την ισχυρή θέση του κράτους και των Δημοσίων Επιχειρήσεων ως βασικών πελατών των κρινόμενων εταιρειών, την συμβολή της συγκέντρωσης στην τεχνική πρόοδο με τη διευκόλυνση του εκσυγχρονισμού του εξοπλισμού τους και τη δημιουργία τεχνογνωσίας και θέσεων εργασίας ειδικευμένου προσωπικού, την προσδοκώμενη, τέλος οικονομική πρόοδο από την αύξηση των εργασιών τους τόσο στην εγχώρια αγορά όσο και στον γεωγραφικό περίγυρο, Ρουμανία, Αλβανία, ΠΓΔΜ, Μέση Ανατολή, η ολοκλήρωση της συγκέντρωσης των συμμετεχουσών εταιρειών δεν αναμένεται να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στην εθνική αγορά ή σε σημαντικό τμήμα της και δεν θα δημιουργηθεί δεσπόζουσα θέση ούτε θα ενισχυθεί προϋπάρχουσα.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Αποφαίνεται ότι δεν συντρέχει νόμιμη περίπτωση να απαγορευθεί η από 2.11.2000 γνωστοποιηθείσα μέσα στην προθεσμία που προβλέπεται στο άρθρο 4β παρ. 1 του ν.703/77, όπως ισχύει, συγκέντρωση που προκύπτει με την απόκτηση του ελέγχου της εταιρείας ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ από την υπεράκτια εταιρεία με την επωνυμία FOXFORD TRADING LIMITED, της οποίας ιδρυτικό μέλος και βασική μέτοχος κατά ποσοστό 67% είναι η εταιρεία ΑΕΓΕΚ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΓΕΝΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ ΚΑΙ ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΑΣΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ.

Η απόφαση εκδόθηκε την 12η Ιανουαρίου 2001.

Η απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης, σύμφωνα με το άρθρο 23 παρ. 7 του Κανονισμού Λειτουργίας και Διαχείρισης της Επιτροπής Ανταγωνισμού (ΦΕΚ 361/Β/4-4-2001).

Ο Συντάξας την Απόφαση

Ο Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Θεόδωρος Δεληγιαννάκης

Δημήτρης Τζουγανάτος

Αλεξάνδρα-Μαρία Ταραμπίκου